

Turisman og Føroyar

Nú nærkast degnum, tá endalig støða skal takast til nýggju figgjarlóg okkara. Tað eru helst mong, sum biða í spenningi eftir at vita, um uppskot og tilráðingar teirra sum innibera peningajáttan á figgjarlógini, verða tikin við hesaferð. Seinasta freist at lata slík uppskot inn er í hesum døgum.

Millum tey mongu, sum biða, eru tey fólkin, sum landsstýrið í 1982 setti at arbeiða við uppskoti um eina føroyska ferðamannalóg-gávu.

Tað var eftir eini tilráðing frá Føroya Ferðamannafelag, at landsstýrið setti ein arbeiðsfólk til at gera kanningar av turismuni í Føroyum.

Fyri at fáa so nógv sjónarmið fram sum gjørligt, varð avgjørt at seta fyrst ein arbeiðsbólk við fimm limum og síðani eitt umboðsráð — umboðandi ymsar stættir í samfelagnum — uppá 22 fólk.

Arbeitt hevur verið dúgliga og skjótt. Longu í september í fjør varð eitt sera rúgvismikið álit latið landsstýrinum — ein bókingur uppá heilar 150 síður. Í hesum bókingi eru mong evni viðvíkjandi turismu og Føroyum viðgjørð. Eisini er úrslitið av eini umfevnandi kanning við í bókini. Henda kanning varð gjørd til tess at vita, hvat útlendingar halda um Føroyar sum ferðamannaland, og hvat teir leggja eftir seg her.

Í álitinum er annars uppskot til eina føroyska ferðamannalóg umframt metingar um, hvat ein føroyskur ferðamannapolitikur eigur at innihalda.

Ein høvuðsorsøk til, at álitid varð latið landsstýrinum so tidliga sum í september í fjør var tann, at arbeiðsbólkurin vónaði, at játtan fór at verða sett á figgjarlógina komandi til tess at skipa og betra møguleikarnar hjá ferðafólki, sum leita henda vegin.

Peningurin, sum biðað verður eftir skal koma á figgjarlógina, skal so brúkast til at seta á stovn eina ferðamannamiðstöð í Havn við fleiri avgreiðslum úti á bygð.

Tíðindablaðið Sosialurin savnaði nú um dagarnar nokur av teimum fólki, sum antin beinleiðis ella óbeinleiðis hava verið við til at gera umrødda álitid um turismu og Føroyar.

Vit hittu formannin í Føroya Ferðamannafelag, Jákup Haraldsen, dagliga leiðaran á Ferðamannastovni, Sigurd Simonsen, nevndarlimirnar í Føroya Ferðamannafelag: Johan Restorff, John Sivertsen og Jákup Veyhe og Tummas Arabo, sum hevur verið við í arbeiðsbólkinum, ið landsstýrið setti at kanna turismuna.

Føroya Ferðamannafelag:

Turisma kann gerast týðandi vinna í Føroyum

— men neyðugt við eini ferðamannamiðstöð fyri at stýra og skipa ferðamannaviðurskiptini

Soleingi føroyingar ynskja at ferðast í øðrum londum — mugu vit eisini taka ímóti fremmandum, sum vitja í Føroyum. Men sum stóðan er í dag, so ræður »junglulógin«, tí ferðafólkini kenna seg slept uppá fjall, tá tey koma til oyggjar okkara.

Skulu vit bota um hesi viðurskipti, mugu vit hava eina ferðamannamiðstöð, ið hevur nóg mikið av peningi og fólk.

Longu nú fær føroyska samfelagið fitt av peningi burtur av fremmandavítjanunum — og stíla vit enn betri fyri, so er møguleiki at skapa eina munandi vinnu burtur úr turistunum. Hetta er niðurstøðan í álitinum um føroysk ferðamanna viðurskipti, sum latið varð landsstýrinum í fjør.

Vit hava tosað við nokur fólk, sum hava tilknýti til ferðamannaviðurskipti.

Tað seinasta, sum Føroya Ferðamannafelag hevur frætt úr landsstýrinum — um móttøkuna og viðgerðina av ferðamannaálitinum, ið tað fekk í september í fjør, er, at lógaruppskotið hevur verið viðgjørt, og at landsstýrið fær menninir nú hvør í sær skulu koma við sínum viðmerkingum.

Vit hava roynt at fáa eina viðmerking frá Annfinn Kallsberg, landsstýrismanni um hetta málið, men hann varð burturstaddur.

Jákup Haraldsen, formaður í Føroya Ferðamannafelag sigur seg vóna, at landsstýrið fær ynsktu upphæddina við á figgjarlógina nú, soleiðis at vit kunnu leggja stóð undir einum stýrdum og skipaðum ferðamannapolitikki við tí møguleika at fáa meira burtur úr turistunum peningaliga.

Figging

Sigurd Simonsen, leiðari á Ferðamannastovni:

— Tá Ferðamannastovan fór at virka setti

tað almenna 5000 kr. av á figgjarlógina. Í fjør var henda upphæddin 200.000 kr. og á komandi figgjarlóg eru settar 500.000 kr. av til hetta endamálið.

Sjálvsagt eri eg fegin um, at henda upphæddin verður hækkað, men hetta er ikki nóg mikið til tess at nøkta tær uppgávur, sum vist verður á í álitinum um framtíðar turismu í Føroyum.

Vit hava í dag onga lóg-gávu viðvíkjandi turistunum í Føroyum. Slíka lóg-gávu hava øll norðurlendsku grannalond okkara. Ein turistlóg-gáva skal m.a. innihalda spurningar um umhvørvi, um champing, um toiletviðurskipti, um loyvi at seta seg niður í vinnu innan turismu fyri bert at nevna nokur dømi. Vit mugu fáa lóglig viðurskipti, soleiðis at turismen gagnar sum mest og skaðar sum minst.

Ferðamannamiðstöð

Til at rokka hetta, er neyðugt at seta eina ferða-

Orð og myndir: Jan Müller

mannamiðstöð á stovn umframt avgreiðslur á bygð. Haraftrat er neyðugt við nógvum upplýsandi tilfari.

Sigurd Simonsen upplýsir, at sambært uppskotinum í álitinum, skulu brúkast 1,6 mill. kr. í fyrsta umfari. Og tað er henda upphædd, sum fólk ynskja á figgjarlógina. Hesin peningurin er umframt tað, sum verður latið til raksturinn av Ferðamannastovni.

Onkur vil helst halda, at hetta er nógvur peningur at seta av til turismuna, men vit eiga ikki at gloyma, at samfelagið í dag vinnur nógvan pening frá turistunum, og at møguleiki er at økja hesa upphædd.

Turisman og sam-felagshúsrhaldið

Jákup Veyhe, nevndarlimur í Føroya Ferðamannafelag visir til tann partin í álitinum, sum eitur »Turisman og sam-felagshúsrhaldið«.

— Har vísa töluni og metingarnar, — at hugsaðu vit okkum, at turismen ikki var, so vildi okkara búskapi tørvað í mun til tað, hann er nú:

24 mill. kr. á gjaldsjavnanum, 38 mill. kr. í innl. umsetningi, herav: 16,2 mill. kr. í løn, 4,5 mill. kr. í yvirskti hjá virkjunum, og hitt almenna hevði havt góðar 11 mill. kr. í inn-tøkum, meðan talið á arbeiðsplássum hevði verið 181 heiltíðarstørv minni.

— Vit kunnu so spyrja okkum sjálvi, um ein upphædd uppá 1,6 mill. kr. er nóg av lata fyri at varðveita hesar inntøkur og arbeiðspláss og við tí stóra møguleikanum at økja tey!

Stýring

Tummas Arabo, ið hevur

verið við til at gera álitid um turismuna heldur fyri:

— Vit í arbeiðsbólkinum hava mett, at turiststreymurin til Føroya er við at gerast so stórvur, at vit kunnu merkja eitt ávíst slit av náttúruni.

Verður einki gjørt fyri at forða hesum sliti m.a. við at stýra turismuni, so fer enn størri skaði at standast.

Vit vilja eisini vísa á, at føroyingar, við at gera iløgur í ferðamannavinnuna, kunnu fáa fleiri figgjarligar fyrimunir. Sum stóðan er í dag, so gerast ferðamøguleikarnir betri og betri, og streymurin av ferðafólki veksur. Okkurt má tí gerast fyri at stýra og skipa viðurskiptini.

Jákup Haraldsen: — Okkum tørvar ein stovn, sum kann halda skil á. Hóast vit í dag hava reglur og lógir fyri, hvar fólk kunnu ganga í náttúruni, so kenna tey ikki hesar reglur. Onkur má tí royna at upplýsa um tær. Tí er neyðugt við eini stýring av turismuni, og til tess er tørvur á einum stovni.

Ynskja fleiri tur-istar

— Nú verður tosað um, at vit mugu hava meiri skipað viðurskipti tá talan er um turistar, men vil tað siga, at vit eisini skulu hava fleiri turistar til Føroya?

John Sivertsen, nevndarlimur í Føroya Ferðamannafelag:

— Eg haldi, eg kann svara fyri okkum allar. Vit ynskja fleiri ferðafólk. Men júst tí er eisini neyðugt at stýra streyminum.

Jákup Veyhe: — Eitt av endamálnum hjá Føroya Ferðamannafelag er júst, at tað er ynskiligt, at fleiri ferðafólk koma til Føroya.